

SÈRIE 3**Interpretació i expressió subjectiva de la forma**

Del referent a l'abstracció

Exercici 1 [2 punts]

Opció A. L'estudiant haurà de fer una anàlisi comparativa en un màxim de 10 línies dels elements gràfics i plàstics de les **imatges 1 i 2**.

IDEES CLAU:

La **imatge 1** és una aiguatinta, una tècnica de gravat calcogràfic que l'alumne no té l'obligació de conèixer, però que es valorarà positivament si s'hi refereix. És un treball sobre paper que es caracteritza per la seva simplicitat i sobretot pel seu caràcter d'execució directa, ja que hi són ben visibles els traçats de les pinzellades, el traç desigual de les línies, àdhuc de les gotes del pinzell caigudes casualment sobre la planxa (l'alumne pot descriure aquestes característiques encara que desconeixi la tècnica de l'aiguatinta i suposi que és una pintura a l'aigua). L'estructura compositiva, la regularitat, el color i el títol de l'obra i també el títol de l'exposició on està inclosa, ens ajuden a imaginar que l'obra té referències espacials i concretament paisatgístiques.

La **imatge 2**, al contrari que l'obra de Joan Hernández Pijuan, la de Peter Halley busca eliminar la pulsio de l'eina de traç sobre la superfície. La tècnica aplicada a l'obra de Peter Halley és acrílic sobre tela, una tècnica que, treballada amb colors plans, ajuda a accentuar el caràcter mecànic i industrial. L'obra està caracteritzada per una estructura geomètrica rígida, en la qual els colors estan aplicats de manera uniforme, i les profunditats o l'efecte de llunyania es creen pel contrast dels colors i per la dimensió de les superfícies cromàtiques.

Es valorarà l'ús de la terminologia adequada.

Es valorarà la qualitat de les argumentacions.

Es valorarà si s'estableixen relacions amb altres obres d'art o moviments artístics.

Opció B. L'estudiant haurà d'estudiar en un màxim de 10 línies les característiques cromàtiques de la **imatge 2**.

IDEES CLAU:

La **imatge 2** destaca pel contrast, la saturació i la intensitat cromàtica. En aquesta obra l'artista utilitza els tres colors primaris més el blanc i el negre, aquest en proporció molt reduïda, així com alguns colors secundaris com el verd i el taronja. La imatge es caracteritza per dos plans verticals clarament diferenciats que divideixen la superfície en dues parts cromàticament ben diferents. L'autor es val del contrast dels colors complementaris: els tons magentes i vermells al fons del pla de l'esquerra, i els tons verds al fons del pla de la dreta. Els blancs ocupen el primer pla.

Tot i que els colors estan aplicats majoritàriament de manera plana, l'artista crea diferents profunditats en el pla pictòric aconseguides, com hem dit, a partir dels contrastos i les mesures de les superfícies, i de la superposició de plans uns davant dels altres, però també per la textura i rugositat de la superfície de les formes situades en primer pla, tot i que aquest detall no és perceptible en una reproducció fotogràfica, i per tant seria suficient que l'estudiant constatés la profunditat al·ludida.

Es valorarà l'ús de la terminologia adequada.

Es valorarà la qualitat de les argumentacions.

L'examinand també pot incloure en la seva resposta relacions cromàtiques amb altres moviments artístics, com per exemple, els colors utilitzats en el pop art, l'abstracció, el neoplasticisme, etc., o citar autors amb els quals pot establir-hi un paral·lelisme.

Exercici 2 [8 punts]Consideracions generals

Aquest és un exercici englobat dins del tema "Interpretació i expressió subjectiva de la forma". Les imatges 1, 2 i 3 fan referència explícita a aquest tema.

L'objectiu global de l'exercici és obtenir una representació de caràcter realista a partir d'interpretar, imaginar i transformar els elements de la imatge 3. Cal que aquests elements facin referència explícita a la imatge original, ja sigui per la seva forma o color.

Es tracta d'un exercici de creació complex, resultat d'interpretar i transformar els elements d'una imatge abstracta en una representació de caràcter realista.

Aspectes a valorar

1. **Interpretació i imaginació**, ja que es demana transformar una pintura que tendeix a l'abstracció en una representació de caràcter realista.
2. **Domini tècnic** en l'ús de la tècnica triada segons l'opció A o B.
3. **Capacitat de representació**, ja que es requereix versemblança dels elements interpretats i transformats.
4. **Capacitat per dibuixar l'escena suggerida per la imatge original**, ja sigui per la forma o el color o com a conseqüència de les agrupacions i la composició.

Es valorarà

- La creativitat per trobar relacions entre una imatge abstracta i objectes de la realitat.
- La destresa en l'ús de la tècnica emprada i escollida lliurement.
- El risc per a presentar solucions creatives.

Ebossos [2 punts]

En el primer esbós l'examinand ha d'estudiar la composició general del dibuix, mentre que en el segon ha de realitzar l'estudi d'un detall de l'escena final. Aquestes intencionalitats han d'ésser ben evidents als esbossos. NO es puntuaran els esbossos que no responguin a l'enunciat de la pregunta. Cada esbós té assignada una pàgina del quadern d'examen.

L'esbós ha de servir per preparar realment el dibuix gran.

Es valorarà:

- La capacitat d'utilització del dibuix com a projecte artístic i com a mitjà de pensament visual.
- La destresa en l'ús del mitjà triat.

Dibuix gran 70 X 50 cm [6 punts]

Es valorarà:

- La versemblança de la representació general i la dels elements de la imatge 3.
- La capacitat per representar una escena de caràcter realista a partir d'una imatge que tendeix a l'abstracció.
- La creativitat en la interpretació de les formes de la imatge 3.
- L'habilitat de l'examinand a l'hora de transformar, a partir de formes o el color, els elements visuals que tendeixen a l'abstracció en objectes de la realitat.
- El bon tractament de la tècnica escollida.
- La composició i el domini de la superfície del dibuix.
- Altres aspectes que el corrector pot considerar en funció del tipus de dibuix realitzat.

L'examinand té l'opció d'escollir la tècnica dintre de les anomenades "tècniques seques" i optar per una resposta monocroma (opció A) o en color (opció B); per tant, es valorarà especialment l'ús de la tècnica, ja que aquesta ha estat triada lliurement.

D'acord amb l'enunciat, el corrector pot agrupar els diferents aspectes a avaluar en quatre blocs genèrics:

- A. Relació versemblant dels elements que apareguin a l'escena, així com l'aspecte general de la representació. **(Valoració orientativa: 2 punts)**
- B. Tractament tècnic del dibuix. Bon ús del material triat. **(Valoració orientativa: 1,5 punts)**
- C. Creativitat, imaginació i risc en les aportacions. **(Valoració orientativa: 1,5 punts)**
- D. Composició (ocupació del pla gràfic, equilibri de zones, ordenació i estructura dels elements). **(Valoració orientativa: 1 punt)**

Sèrie 5**El procés en l'obra d'art****Exercici 1 (2 punts)**

Consideracions generals:

Cal tenir en compte que no hi ha una resposta única, per tant, i només a títol orientatiu, esmentem una llista d'idees clau per a cada opció.

OPCIÓ A. L'estudiant haurà d'analitzar les característiques i els efectes de la llum en la **imatge 2** amb un màxim de 10 línies.

IDEES CLAU:

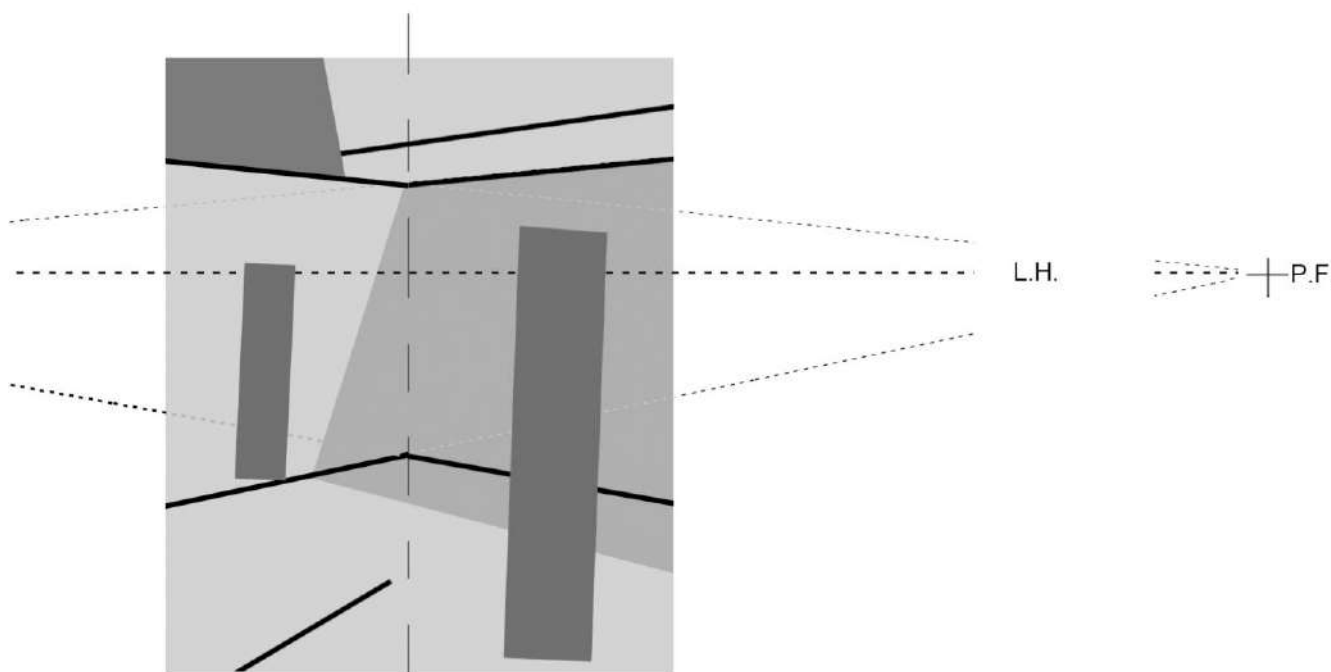
Pintura on es representa una escena exterior diürna, molt lluminosa situada en un espai urbà sòrdid, als voltants del migdia. És una llum solar que ve des de l'exterior del quadre, pràcticament zenital, directa i enlluernadora. No és una il·luminació delicada, no matisa ni és uniforme, sinó que provoca forts contrastes de llums i ombres. Aquests contrastes dibuixen plans i figures molt expressives que generen dinamisme i volum a la composició augmentant-ne la percepció de realitat i tangibilitat. A més, la llum té un caràcter escenogràfic, teatral; algunes ombres de les figures es fonen amb el fons, alhora, una llum gairebé irreal, fa brillar l'interior del cossos, parets i caixes. Des d'un punt de vista lumínic l'obra està estructurada en dues grans àrees: a la part dreta es dibuixa una taca d'ombra en forma de trapezi i la resta del quadre està dominada per una intensa llum del sol. L'autor intercala figures i objectes en zones de llum i ombra. L'obra mostra un espai perifèric amb unes figures humils transformades per una llum transcendent que retrata una escena naturalista, gens idealitzada, de la realitat. És una pintura contemporània a l'oli que remet, pel tractament de la llum i l'ombra, a pintors clàssics de la pintura barroca, Caravaggio, Rembrandt, Ribera i Ribalta entre d'altres.

Es valorarà la qualitat de les argumentacions.

Es valorarà l'ús d'una terminologia adequada.

OPCIÓ B. L'estudiant ha de fer un esquema compositiu de la **imatge 2** i fer una anàlisi de cinc línies com a màxim.

IDEES CLAU:

La composició és vertical i està estructurada en dues parts. La línia d'intersecció dels murs esdevé l'eix de simetria vertical que divideix aquestes dues parts. La imatge està organitzada aparentment de manera clàssica i estàtica. Malgrat això conté elements que la tensen i li donen dinamisme. D'una manera especial el contrast de mida entre les dues figures humanes i la contraposició entre els elements verticals i els oblics.

L'escena està ubicada en un espai arquitectònic exterior tancat per uns murs posteriors i obert per la part superior. Es representa l'espai a través d'una perspectiva cònica obliqua. La línia de l'horitzó està situada a la part superior de la imatge. Seguint les línies dels murs es poden determinar dos punts de fuga situats a fora de la imatge. La percepció de profunditat està accentuada per la perspectiva, per l'ús de la llum i l'ombra i pel contrast de mida del primer pla respecte el fons. A més, dos elements del primer pla (el raspall i l'ombra de la figura) estan tallats, suggerint que l'escena és oberta, que s'escapa cap a fora del quadre.

Es valorarà la qualitat de les argumentacions.

Es valorarà l'ús d'una terminologia adequada.

Observació: Hem presentat un esquema compositiu orientatiu, però es valorarà qualsevol altre esquema que, tot i ser diferent del presentat en aquestes pautes, demostrï una comprensió de l'estructura compositiva de la imatge.

Exercici 2 (8 punts)Consideracions generals:

Aquest és un exercici englobat dins el tema "El procés en l'obra d'art", les **imatges 1 i 2** hi fan referència, però no es poden copiar.

L'objectiu global de l'exercici és obtenir una representació realista, imaginativa i coherent d'una escena situada en un espai exterior, acompanyada del gos dibuixat pel pintor David Hockney (imatge 3)

Es tracta d'un exercici de creació complex resultat de sintetitzar, per part de l'examinand, diferents aportacions parcials habituals en l'aprenentatge del dibuix artístic, en aquest cas articulades a partir de la creació d'espais exteriors, tals com:

1. La memòria visual, ja que es demanen representacions d'espais exteriors que sens dubte figuren en l'arxiu visual personal.
2. Capacitat de representació, ja que es requereix versemblança i conceptualització.
3. Intencionalitat creativa, és a dir, intentar donar una resposta pròpia i original resultat de crear un univers imaginat.
4. Domini tècnic en l'ús de la tècnica triada segons l'opció A o B.

Com a consideracions generals que cal tenir en compte:

- L'examinand té l'opció de resoldre l'enunciat usant diferents graus de figuració.
- Valorar les qualitats estètiques, expressives i representatives per les quals l'examinand ha optat.
- Valorar:
  - La destresa en l'ús de la tècnica emprada i escollida lliurement.
  - El domini de l'espai de la superfície.
  - El risc de presentar solucions creatives.

Ebossos (2 punts)

En el primer esbós ha d'estudiar la composició general del dibuix. En el segon esbós ha de realitzar un estudi de l'ambientació i de la llum. Aquestes intencionalitats han d'ésser ben evidents en els esbossos. NO es puntuaran els esbossos que no responguin a l'enunciat de la pregunta.

L'esbós ha de servir per preparar realment el dibuix gran.

Es valorarà:

- La capacitat d'utilització del dibuix com a projecte artístic i com a mitjà de pensament visual.
- Les habilitats pròpies del dibuixant i l'ús del mitjà triat.

Treball de dibuix sobre paper gran (50 x 70 cm) (6 punts)

Es valorarà:

- La versemblança de la representació.
- Les aportacions imaginatives en la representació i l'ambientació de l'escena a partir de la imatge 3.
- La capacitat per representar proporcionalment l'espai exterior i la imatge 3 tal com es demana a l'enunciat, tot establint una relació imaginativa però coherent entre els diversos elements.
- La creativitat en la interpretació dels elements que es demana a l'enunciat.
- L'habilitat de l'examinand a l'hora d'incorporar la llum i les ombres dins del conjunt, el degradat de grisos o de colors per obtenir una sensació de realitat.
- Les aportacions imaginatives en la composició i domini de la superfície del dibuix.
- El bon tractament de la tècnica escollida.
- Altres aspectes que el corrector pot considerar en funció del tipus de dibuix realitzat.

El corrector adoptarà els criteris de flexibilitat recomanats a les reunions de correctors.

L'examinand té l'opció d'escollir la tècnica entre les anomenades "tècniques seques" i optar per una resposta monocroma (Opció A) o en color (Opció B), consegüentment s'ha d'avaluar especialment l'ús correcte de la tècnica ja que ha estat triada lliurement.

D'acord amb l'enunciat el corrector pot agrupar els diferents aspectes a avaluar en quatre blocs genèrics:

A= Relació versemblant entre l'espai exterior i la imatge 3, així com l'aspecte general de la representació, la llum, l'atmosfera, les proporcions i el context.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

B= Tractament tècnic del dibuix. Bon ús del material triat.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

C= Creativitat, imaginació i risc en les aportacions.

(Valoració orientativa: 1,5 punts)

D=Composició (ocupació del pla gràfic, equilibri de zones, ordenació i estructura dels elements).

(Valoració orientativa: 1,5 punts)